

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 15. Rok: 2022 Číslo: 15

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Nádej nás priťahuje a dáva zmysel životu (z myšlienok pápeža Františka)

„Jób - zdrvený, ba na pokraji svojej existencie pre chorobu, čo mu rozožrala kožu, takmer na prahu smrti, takmer bez tela - Jób má jednu istotu a vyslovuje ju: „Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a ako posledný bude stáť nad prachom“ (Jób 19, 25).

Vo chvíli, keď to s Jóбом ide stále viac dolu vodou, je tu to objatie svetla a tepla, ktoré ho uisťuje: Ja uvidím Vykupiteľa. Týmito očami ho uzriem. „Vtedy ho ja, veru, ja sám uvidím. Moje oči ho uzrú, a nie iný“ (Jób 19, 27).

Táto istota, vo chvíli už takmer na pokraji života, je kresťanská nádej. Je to nádej, ktorá je darom: my ju nemôžeme vlastniť. Je to dar, o ktorý musíme prosiť: „Pane, daj mi nádej!“

Je toľko mrzkých vecí, ktoré nás ťahajú k zúfaniu, k uvažovaniu, že všetko speje k definitívnej porážke, že po smrti nebude nič... A hlas Jóba sa opäť a opäť ozýva: „Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a ako posledný bude stáť nad prachom! [...] Moje oči ho uzrú, a nie iný“, moje vlastné oči.

„Nádej nesklame“ (Rim 5, 5), povedal nám Pavol. Nádej nás priťahuje a dáva nášmu životu zmysel. Nevidím na druhý breh života, ale nádej je dar od Boha, ktorý nás tiahne smerom k životu, k večnej radosti. Nádej je kotvou, ktorú máme tam na druhej strane, a my, držiac sa lana nachádzame oporu (porov. Hebr 6,18-20). „Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a ja ho uvidím“.

A toto si opakujme vo chvíľach radosti i vo chvíľach ťažkých, takpovediac vo chvíľach smrti.

Táto istota je dar od Boha, pretože my nikdy nedokážeme mať nádej našimi silami. Musíme o ňu prosiť. Nádej je nezištný dar, ktorý si my nijako nezasluhujeme: je daný, darovaný. Je milosťou.

A potom, Pán toto potvrdzuje, túto nádej, ktorá nesklame: „*Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne*“ (Jn 6, 37). Toto je cieľ nádeje: ísť k Ježišovi. „*A toho, kto prichádza ku mne, neodožením, lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho,*

ktorý ma poslal“ (Jn 6, 37-38). Pán nás prijíma tam, kde je tá kotva. Život v nádeji znamená žiť takto: mocne zachytení, s lanom v ruke, vediac, že tá kotva je tam. A táto kotva nesklame, nesklame.

Dnes, pri myšlienke na toľkých bratov a sestry, ktorí sa pobrali, nám dobre urobí hľadieť na cintoríny a pozeráť nahor. A opakovať, ako Jób: Ja viem, že môj Vykupiteľ žije, a ja ho uvidím, ja sám, moje oči ho budú kontemplovať, a nie iný.

A toto je tá sila, ktorá nám dáva nádej, tento nezištný dar, ktorým je čnosť nádeje. Nech ju Pán daruje nám všetkým.

„Modlime sa za našich bratov, ktorí zosnuli v Kristovi, aby im Boh, ktorý miluje človeka a prijal ich duše, odpustil každý dobrovoľný i nedobrovoľný hriech a bol k nim milosrdný a milostivý a umiestnil ich do krajiny spravodlivosti, „kde niet bolesti, zármutku ani stonania.“

(Apoštolské konštitúcie, VIII, 41)

„Putujúca Cirkev uznala bez váhania spoločenstvo celého tajomného Kristovho tela, a preto už od raných dôb kresťanského náboženstva prechovávala úctu k zosnulým a obetovala za nich modlitby.“

(konštitúcia Lumen Gentium, 50)

Svätí Kozma a Damián

(liturgický kalendár – 1. november)

Svätí nezištníci a divotvorcovia Kozma a Damián boli pôvodom z Malej Ázie. Ich otec zomrel ako pohan, keď boli ešte celkom malé deti. V kresťanskom duchu ich vychovala ich matka Teodora. Stali sa z nich vzdelaní a skúsení lekári, ale v prvom rade to boli spravodliví a cnostní kresťania.

Z vďačnosti za dary, ktoré im Boh dal, ošetrovali núdzných a chudobných zadarmo. Mnoho pohanov, keď videlo ich príklad, obrátilo sa na kresťanstvo.

Ich život však neprešiel bez povšimnutia u pohanských kňazov. Keď zbadali, že sa im vyprázdňujú chrámy a pokladnice, ich hnev sa obrátil proti dvom bratom.

Obžalovali ich, že robia „čary“, a tak zvädzajú ľudí, aby sa klaňali kresťanskému Bohu. Bolo to práve v roku 303, keď sa začalo veľké prenasledovanie kresťanov.

V Cilícii bol vtedy miestodržiteľom Lyziáš, veľký nepriateľ kresťanov. Ten dal uväzniť nielen Kozmu a Damiána, ale aj ich bratov, vyzval ich, aby sa odvrátili od

kresťanstva. Kozma a Damián neohrozene vyznali, že budú slúžiť len jedinému pravému Bohu. Lyziáš ich v hneve dal priviazať na škripec a bičovať, no ich ducha nezlomili. Pokračujúc v mučení, dáva ich páliť ohňom, ten im však neuškodil. Potom ich dal zviazať a hodiť do mora. Povrazy sa uvoľnili a vlny ich vyplavili na breh. Nakoniec ich

priviazali na kríže a hádzali do nich skaly, strieľali do nich šípami. Potom ich, aj ich troch bratov, zabili mečom. Presný dátum nie je možné zistiť.

Kresťania ich telá potajme odniesli do biskupského mesta Kyros v Sýrii. Keď sa neskôr

cisár Justinián (527-565) na ich príhovor zázračne uzdravil, dal na ich počesť postaviť v Kyre baziliku.

Pápež Félix IV. (526-530) dal na ich počesť postaviť chrám v Ríme, kde sa nachádza mozaika, vyobrazujúca dvoch svätcov.

Aj po smrti vykonalí svätí nezištníci mnoho zázrakov.

Liturgický program

Liturgický program po 20. nedeli po Päťdesiatnici 24.10. – 30.10. 2022

Pondelok 24.10.	Sv. mučeník Aretas a spoločníci	06:30 sv. lit. (csl.) † Štefan, Anna, Michal... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Emil (panychída) 2. † Fedor, Mária
Utorok 25.10.	Sv. muč. Marcián a Martyrios	06:30 sv. lit. (csl.) † Štefan, Helena, Michal... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Jozefína 2. † Slavko (panychída)
Streda 26.10.	Sv. veľkomučeník Demeter Myromvonný	06:30 sv. lit. (csl.) † Tomáš, Mária, Jelka... 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária, Jozef, Peter
Štvrtok 27.10.	Sv. muč. Nestor	06:30 sv. lit. (csl.) † Pavlína, Jozef, Helena... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Gabriela 2. † Tibor (panychída)
Piatok 28.10.	Sv. muč. Terencius a Neonilla zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Ján 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária (panychída)
Sobota 29.10.	Sv. prep. mučenica Anastázia	07:00 sv. lit. (csl.) † Michal, Anna, Peter... 18:00 sv. lit. (slov.) † Štefan
Nedeľa 30.10.	21. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. muč. Zenóbios a jeho sestra Zenóbia hl. 4	07:30 sv. lit. (slov.) * Simona, Lenka, Martin 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Ivana 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Alexej s rod.

Liturgický program

Liturgický program po 21. nedeli po Päťdesiatnici 31.10. – 06.11. 2022

Pondelok 31.10.	Sv. hieromučeník Teodor Romža, mukačevský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) † Anton (panychída)
		18:00 sv. lit. (slov.) † Michal, Anna, Jozef
Utorok 01.11.	Svätí divotvorcovia a nezištníci Kozma a Damián	07:30 sv. lit. (csl.) † z farnosti (hramoty)
		18:00 sv. lit. (slov.) † z farnosti (hramoty)
Streda 02.11.	Svätí mučeníci Akindyn, Pegasios, Aftonios, Elpidéfor a Anempodist	06:30 sv. lit. (csl.) † z farnosti (panychída)
		18:00 sv. lit. (slov.) † z farnosti (panychída)
Štvrtok 03.11.	Svätí mučeníci biskup Akepsimas, presbyter Jozef a diakon Aitalas	06:30 sv. lit. (csl.) † Karol
		18:00 sv. lit. (slov.) † Helena, Michal, Ján...
Piatok 04.11.	Prep. otec Joannikios Veľký zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * SSR a NSI
		18:00 sv. lit. (slov.) * SSR a NSI
Sobota 05.11.	Sv. mučeníci Galaktión a Epistéma	07:00 sv. lit. (csl.) † z ruž. spoločenstva
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Anna, Juraj, Anna... 2. † Volod'a (panychída)
Nedeľa 06.11.	22. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. Pavol Vyznávač, konštantínopolský arcibiskup hl. 5	07:30 sv. lit. (slov.) * Miroslav, Miloslava, Michaela, Lenka, Mária
		09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		11:00 sv. lit. (slov.) * Mária s rod.
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * Helena, Renáta, Juraj, Mária, Lenka s rod.

Liturgický program

Liturgický program po 22. nedeli po Päťdesiatnici 07.11. – 13.11. 2022

Pondelok 07.11.	Tridsiati traja sv. mučeníci z Melitíny	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna (panychída) 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Mária, Michal, Mária... 2. † Mária, Ondrej, Viktor, Mária, Pavol
Utorok 08.11.	Zhromaždenie k veľ'vojdovcovi Michalovi	06:30 sv. lit. (csl.) na úmysel darcu 18:00 sv. lit. (slov.) * Alena, Peter
Streda 09.11.	Prepodobná matka Matróna Prepodobná Teoktista	06:30 sv. lit. (csl.) † z rod. Daňovej a Maturkaničovej 18:00 sv. lit. (slov.) † Peter, Mária (panychída)
Štvrtok 10.11.	Sv. apoštoli Erast, Olympas, Rodión a spoločníci	06:30 sv. lit. (csl.) † Vladimír 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária
Piatok 11.11.	Prep. otec a vyznávač Teodor Studitský zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna, Štefan 18:00 sv. lit. (slov.) * Martin
Sobota 12.11.	Sv. hieromučeník Jozafát, polocký arcibiskup	07:00 sv. lit. (csl.) † Anna 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária
Nedeľa 13.11.	22. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. Ján Zlatouсты, konštantínopolský arcibiskup hl. 6	07:30 sv. lit. (slov.) na úmysel darcu 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Alžbeta 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária, Marianna, Samuel, Štefánia

Čo sú tie hramoty?

(historicko-teologický pohľad)

Od počiatku kresťanstva miestne cirkvi viedli registre svojich živých i zosnulých členov. Tieto registre boli skladacie tabuľky vyrobené z dreva, slonoviny alebo drahých kovov, umelecky ozdobené rezbami a zviazané krúžkami. Sú známe ako diptychy, ide o slovo prevzaté z gréckeho *díptychon*, čo znamená čokoľvek „zložené na dve časti“.

Od štvrtého storočia sa diptychy používali v cirkvi na spomínanie živých i mŕtvych na božskej liturgii.

Diptychy sa prestali používať niekedy počas 14. storočia a nakoniec ich nahradili oficiálne zoznamy zosnulých členov jednotlivých rodín vydané farárom.

Tieto zoznamy sa nazývali „hramoty“ (z gréckeho slova *grammata*, čo znamená „písaný list“ alebo „písomný dokument“.) Zoznam zosnulých členov rodiny, vyhotovený v zošitovej forme, sa nazýval *pomjanik* (zo staroslovienčiny *pomjanuti*, čo znamená „spomínať na“),

a používal sa na bohoslužbách za zosnulých.

Zvyk oznamovania mien zosnulých počas liturgických služieb sa praktizuje už v prvých storočiach kresťanstva.

Napr. svätý Epifán († 403) píše: „Čo sa týka rituálu čítania mien zosnulých, čo môže byť užitočnejšie alebo vhodnejšie; čo môže byť hodnejšie obdivu?“

(Panarion 75, 8)

Svätý Ján Zlatoústý nás uisťuje: „*Je to veľká česť byť hodný zmienky, keď prebieha slávenie Svätých Tajomstiev.*“ (Homília na Skutky apoštolov 21, 4)

Každá modlitba za zomrelých prehlbuje aj osobnú vieru vo večný život, pretože modlitba

za zomrelých nedovoľuje človeku, aby sa uzavrel len do dočasného sveta.

Vďaka modlitbám príbuzných a známych môže Boh - Pán života a smrti - zmeniť osud zosnulého. Dôkazom toho je nespočetné množstvo prípadov v Cirkvi a životoch svätých.

Jablko

(príbeh pre potešenie duše)

Veľmi bohatý a mocný kráľ každé ráno prijímal hold svojich poddaných. Podmanil si všetko, čo sa podmaniť dalo, a predsa sa nudil.

Každé ráno prichádzal aj mlčanlivý žobrák. Priniesol kráľovi jablko a potom bez slova odišiel.

Kráľ navyknutý prijímať iné dary, prijal žobrákov dar znechuteným gestom a len čo sa žobrák obrátil, začal sa mu posmievať a celý dvor s ním.

Žobráka to neodradilo a každé ráno prichádzal s jablkom, ktoré kráľ odkladal do koša pri tróne.

Dával doňho všetky jablká, ktoré mu žobrák s úctou trpezlivo prinášal, až začali z koša vypadávať.

Jedného dňa do vypadnutého jablka zahryzla kráľova obľúbená opica, prudko odpľula a hodila ho ku kráľovým nohám. Prekvapený kráľ zbadal v jablku žiarivú perlu.

Kráľ dal hneď porozkrajovať všetky jablká z koša a v každom z nich našiel perlu.

Celý udivený si dal čudného žobráka zavolať.

„Prinášal som ti, pane, tieto dary,“ povedal žobrák, „aby som ti ukázal, že život ti každé ráno ponúka mimoriadny dar, na ktorý zabúdaš a zahadzuješ ho, lebo si ponorený do veľkého bohatstva. Tým darom je každý deň, ktorý sa začína.“

Chod' za mňa ty

(príbeh pre potešenie duše)

Jeden muž každú nedeľu ráno hovorieval svojej žene: „Chod' do chrámu a pomodli sa za nás oboch.“

Priateľom vravieval: „Ja nemusím chodiť do chrámu, moja žena tam chodí za oboch.“

Raz v noci sa mu prisnilo, že so svojou ženou stál pred nebeskou bránou a čakal,

kým sa otvorí. Brána sa pomaly otvárala a počul hlas určený jeho žene: „Ty môžeš vojsť za obidvoch.“

Žena vošla a brána sa zatvorila.

Mužovi prišlo tak zle, že sa prebudil. Najviac prekvapená bola však jeho žena, keď jej v nedeľu pred liturgiou povedal: „Dnes idem do chrámu s tebou.“